



โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับ
บริการซ่อมรถยนต์
(Automobile Service)

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม



โครงการฉลากเขียว

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับ บริการซ่อมรถยนต์ (Automobile Service)

คณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียว
อนุมัติ
วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ฉลากเขียว (Green label หรือ Eco-label)

“ฉลากเขียว” คือ ฉลากที่ให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน

ข้อดีของการมีฉลากเขียวติดอยู่บนผลิตภัณฑ์ก็คือ ใช้เป็นเครื่องหมายให้กับผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นเน้นคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคจะได้เลือกซื้อถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ในส่วนผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายจะได้รับผลประโยชน์ในแง่กำไรเนื่องจากการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมากขึ้น ผลักดันให้ผู้ผลิตรายอื่นๆ ต้องแข่งขันกันปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการของตนในด้านเทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับของประชาชน และส่งผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ผู้ผลิตเองในระยะยาว ฉลากเขียวจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยป้องกันรักษาธรรมชาติผ่านการผลิตและการบริโภคของประชาชน

โครงการฉลากเขียวของประเทศไทย

ฉลากเขียวเริ่มใช้เป็นครั้งแรกในประเทศเยอรมนีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 และได้รับการตอบสนองจากผู้บริโภคชาวเยอรมันเป็นอย่างดี ปัจจุบันประเทศต่างๆ มากกว่า 40 ประเทศได้มีการจัดทำโครงการฉลากเขียว

สำหรับประเทศไทยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Business Council for Sustainable Development, TBCSD) ได้ริเริ่มโครงการฉลากเขียว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 และได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม จึงนับว่าเป็นโครงการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล เอกชน และองค์กรกลางต่าง ๆ โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

หลักการในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์

- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคทั่วไปในชีวิตประจำวัน
- คำนึงถึงผลกระทบของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และคุณประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้รับเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นถูกจำหน่ายออกสู่ตลาด
- มีวิธีการตรวจสอบที่ไม่ยุ่งยากและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง ในการประเมินคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด
- เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีทางเลือกอื่นในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกให้ออกข้อกำหนดสำหรับขอรับฉลากเขียว ได้แก่

- | | | |
|--|---|---|
| 1. ผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูปใหม่ | 2. หลอดฟลูออเรสเซนต์ | 3. ตู้เย็น |
| 4. สี | 5. เครื่องสุขภัณฑ์เซรามิก: โถส้วม | 6. แบตเตอรี่ปฐมภูมิ |
| 7. เครื่องปรับอากาศสำหรับห้อง | 8. กระดาษ | 9. สเปรย์ |
| 10. ผลิตภัณฑ์ซักผ้าที่ใช้ในที่อยู่อาศัย | 11. ก้อนน้ำและอุปกรณ์ประหยัดน้ำ | 12. คอมพิวเตอร์ |
| 13. เครื่องซักผ้า | 14. ฉนวนกันความร้อน | 15. ฉนวนยางกันความร้อน |
| 16. มอเตอร์ | 17. ผ้าและผลิตภัณฑ์ทำจากผ้า | 18. บริการซักน้ำและบริการซักแห้ง |
| 19. แชมพู | 20. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสำหรับถ้วยชาม | 21. น้ำมันหล่อลื่น |
| 22. เครื่องเรือนเหล็ก | 23. ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ยางพารา | 24. บัลลัสต์อิเล็กทรอนิกส์ |
| 25. สบู่ | 26. ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิว | 27. ผลิตภัณฑ์ลบคำผิด |
| 28. เครื่องถ่ายเอกสาร | 29. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง | 30. เครื่องเขียน |
| 31. ตลับหมึก | 32. ปุยอินทรีย์และปุยชีวภาพ | 33. สีเคลือบกระเบื้องผนังหลังคา |
| 34. โทรศัพท์มือถือ | 35. เครื่องโทรสาร | 36. รถยนต์นั่ง |
| 37. เครื่องรับโทรทัศน์ | 38. เครื่องพิมพ์ | 39. เครื่องเล่น/บันทึกสัญญาณภาพและเสียง |
| 40. แผ่นอัดสำหรับงานอาคาร ตกแต่ง
และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน | 41. กระเบื้องซีเมนต์มุงหลังคา | 42. เครื่องดับเพลิงยกหัว |
| 43. กระเบื้องดินเผาผนังหลังคา
และกระเบื้องเซรามิกผนังหลังคา | 44. กระเบื้องคอนกรีตมุงหลังคา | 45. แผ่นยิปซัม |
| 46. เครื่องล้างจาน | 47. ท่อประปาพลาสติกประเภทพอลิเอทิลีน | 48. ซีเมนต์บอร์ด |
| 49. กระเบื้องเซรามิกปูพื้น/บุผนัง | 50. หลังคาและฝ้าครอบนอกประสงคสำหรับ
ยานพาหนะ | 51. ปืนความร้อน |
| 52. พัดลม | 53. รถจักรยานยนต์ | 54. ยางรถจักรยานยนต์ |
| 55. ยางรถยนต์ | 56. วัสดุก่อผนัง | 57. พรอม |
| 58. เต้าไมโครเวฟ | 59. กระติกน้ำร้อนไฟฟ้า | 60. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า |
| 61. เฟอร์นิเจอร์ | 62. แบตเตอรี่รถยนต์ | 63. เครื่องดูดฝุ่น |
| 64. แบตเตอรี่ทุติยภูมิสำหรับการใช้งานแบบพา | 65. ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปชุดบานประตู ชุดบาน
หน้าต่างพร้อมวงกบ | 66. ดวงโคมไฟฟ้าสำหรับ
หลอดฟลูออเรสเซนต์ขั้วคู่ |
| 67. สถานีบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น | 68. กระจกสำหรับอาคาร: กระจกเปลือกอาคาร | 69. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทยาง |
| 70. วัสดุตกแต่งพื้น ประเภทพลาสติก | 71. เครื่องเป่ามือ | 72. พลาสติกย่อยสลายตัวได้ทางชีวภาพ |
| 73. วัสดุตกแต่งผนังภายใน | 74. ปรับผ้านุ่ม | 75. หลังคาเหล็ก |
| 76. เต้าหู้ต้มในครัวเรือนใช้กับก๊าซปิโตรเลียม
เหลว | 77. ทรายาง หมึกประทับตราและ
แท่นประทับตรา | 78. กาว |

ผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว (ต่อ)

79. บริการสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ	80. บริการทำความสะอาด	81. บริการจัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
82. การบริการให้เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร	83. เครื่องฉายดิจิทัล	84. กระดาษไฟฟ้า
85. เครื่องเป่าผม	86. รองเท้า	87. ตู้แช่เย็นแสดงสินค้า
88. หลอดแอลอีดี	89. เตารีดไฟฟ้า	90. ที่นอน
91. เครื่องฟอกอากาศ	92. เครื่องปั๊มลม	93. ครีมนวดผม
94. เครื่องสูบน้ำ	95. เครื่องทำน้ำอุ่นไฟฟ้า	96. นาฬิกา
97. เครื่องประจุแบตเตอรี่สำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบบพกพา	98. เครื่องทำน้ำร้อน-น้ำเย็น แบบถังคว่ำ	99. รถตู้โดยสาร
100. ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์และปูนซีเมนต์ไฮดรอลิก	101. ผลิตภัณฑ์ดูแลรักษาเครื่องหนัง	102. ผ้าเบรกสำหรับรถยนต์และรถจักรยานยนต์
103. บริการซ่อมรถยนต์	104. ท่อพีวีซีแข็งสำหรับน้ำดื่ม	105. บรรจุก๊าซกระดาษ
106. บรรจุก๊าซพลาสติก	107. ระบบกำลังไฟฟ้าต่อเนื่อง	

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาเพื่อออกข้อกำหนด

ข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดขึ้น จะแตกต่างกันไปตามประเภทของผลิตภัณฑ์และความเสียหายของสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์นั้นๆ โดยทั่วไปจะคำนึงถึง

- การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งที่เป็นทรัพยากรหมุนเวียน (Renewable Resources) และทรัพยากรไม่หมุนเวียน (Nonrenewable Resources)
- การลดภาวะมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ โดยส่งเสริมให้มีการผลิต การขนส่ง การบริโภค และการกำจัดทิ้งหลังใช้แล้วอย่างมีประสิทธิภาพ
- การนำขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตรายกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) หรือ แปรสภาพกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

การสมัครขอใช้ฉลากเขียว

การขอใช้ฉลากเขียวเป็นการดำเนินการด้วยความสมัครใจของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ให้บริการที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีกฎหมายบังคับ ผู้ประสงค์จะสมัครขอใช้ฉลากเขียวสามารถดูรายละเอียดได้จากคู่มือแนะนำโครงการฉลากเขียว หรือ ที่เว็บไซต์

http://www.tei.or.th/greenlabel/th_index.html

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับฉลากเขียวสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ :
 สำนักงานเลขานุการโครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
 16/151 เมืองทองธานี ถ. บอนด์สตรีท อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120
 โทรศัพท์ 0-2503-3333 ต่อ 303, 306, 315, 316, 329
 โทรสาร 0-2504-4826 ถึง 8
 หรือ www.tei.or.th

คณะอนุกรรมการเทคนิคคณะที่ 102
โครงการฉลากเขียว
อู่ซ่อมรถ

ประธานอนุกรรมการ

ดร.ประเสริฐ ตปนียางกูร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

อนุกรรมการ

นายประชา ธารแก้ว

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

นายชนินทร์ เลิศคณาวิชกุล

ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์บริการ

นายอมรพล ช่างสุพรรณ

นายจักรกฤษ รุ่งเรือง

ผู้แทนสถาบันยานยนต์

นายสัมฤทธิ์ สุวรรณโน

รศ.ดร.ธราธร มงคลศรี

ผู้แทนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.นริศรา ทองบุญชู

ผู้แทนคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นายวัชรไชย ขมินทกุล

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ

นายประสิทธิ์ ชี้มเจริญ

ดร.พุทธิธร แสงรุ่งเรือง

ผู้แทนคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นางสาวประวรดา โภชนจันทร์

ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ดร.พรศักดิ์ ทัศนราพันธ์

ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

นายสุทัศน์ สิงหนเสนี

ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม

นายสนั่น หาญวุฒิพงศ์

นายชาญเฉลิม สินธุเสน

ผู้แทนบริษัท บริดจสโตน เอเชีย.ที. (ประเทศไทย) จำกัด

นายชาติรี น้อยสี

ผู้แทนกรมบริษัท ทีวีแอล ออโต้ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

นายสุรชัย เจริญอำไพ

คณะอนุกรรมการเทคนิคคณะที่ 102 (ต่อ)
โครงการฉลากเขียว
อู่ซ่อมรถ

นางสาวชนิษฐา ศรีรัตนานนท์ นายขวัญชัย รุ่งเรือง	ผู้แทนกรมบริษัท ฮอนด้า ออโตโมบิล (ประเทศไทย) จำกัด
นายธีระ ประสงค์จันทร์	ผู้แทนบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด
นายจักรกฤษ รุ่งเรือง นายสัมฤทธิ์ สุวรรณโน	ผู้แทนสถาบันยานยนต์
นายदनัย เจียรพินิจนันท์ นายวีรวัฒน์ ลวพิมล	ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย
นางสาวธัญธรณ์ ไพศาลสินธดร	ผู้แทนสมาคมสหมิตรการซ่อมรถแห่งประเทศไทย
อนุกรรมการและเลขานุการ	
ดร.กัญญาณี แสงเกียรติยุทธ	โครงการฉลากเขียว สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการซ่อมรถยนต์
(Automobile Service)
(TGL-102-15)
จัดทำโดย
คณะกรรมการเทคนิคคณะที่ 102
โครงการฉลากเขียว

1. เหตุผล

บริการซ่อมรถยนต์เป็นสถานบริการที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องมือ เครื่องจักร สารเคมี วัตถุอันตราย ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ สิ่งปฏิกูล มลพิษทางเสียง แสงสว่าง ความร้อน และของเสียอันตราย ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ขึ้นเกิดจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการจัดการของเสียที่ใช้แล้วอย่างไม่เหมาะสม

ดังนั้นการจัดทำข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการซ่อมรถยนต์ มุ่งเน้นให้บริการที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม สามารถลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดการเชิงป้องกันมลพิษได้อย่างเหมาะสม

2. ขอบเขต

ข้อกำหนดฉลากเขียวสำหรับบริการซ่อมรถยนต์ครอบคลุมซ่อมรถที่ให้บริการซ่อมตัวถัง ซ่อมเครื่องยนต์ การซ่อมช่วงล่าง การพ่นสี การเปลี่ยนน้ำยา การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น การเปลี่ยนอะไหล่ การเปลี่ยนแบตเตอรี่ และการล้างทำความสะอาดยานยนต์ที่ใช้สำหรับขนส่งผู้โดยสารและสินค้าที่มีมวลสูงสุดไม่เกิน 3,500 กิโลกรัม ทั้งนี้ครอบคลุมไปถึงการให้บริการซ่อมรถจักรยานยนต์ด้วย

3. บทนิยาม

3.1 รถยนต์ หมายถึง ยานยนต์ที่ใช้สำหรับขนส่งผู้โดยสาร หรือยานยนต์ที่ใช้สำหรับขนส่งสินค้าที่มีมวลสูงสุดไม่เกิน 3,500 กิโลกรัม

3.2 ซ่อมรถยนต์ หมายถึง สถานประกอบการที่ให้บริการตรวจสอบ ซ่อมแซม แก้ไข บำรุงรักษา หรือเคาะพ่นสีรถยนต์ ครอบคลุมถึงศูนย์บริการของรถยนต์ของแต่ละบริษัท หรือศูนย์บริการรถยนต์อิสระ

3.3 กระบวนการจัดการบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของสถานบริการซ่อมรถยนต์ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น (1) การบริหารนโยบาย (Policy) (2) การบริหารอำนาจหน้าที่ (Authority) (3) การบริหารคุณธรรม (Morality) (4) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Society) (5) การวางแผน (Planning) (6) การจัดองค์การ (Organizing) (7) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Staffing) (8) การอำนวยการ (Directing) (9) การ

ประสานงาน (Coordinating) (10) การรายงาน (Reporting) และ (11) การงบประมาณ (Budgeting)

3.4 การจัดการกระบวนการ หมายถึง การระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากร วัสดุ แรงงาน และเครื่องจักร เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตอบสนองความต้องการของวัตถุประสงค์หลักขององค์กร

3.5 การจัดการกระบวนการตอบสนองข้อร้องเรียนจากลูกค้า หมายถึง การเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียน เพื่อใช้ในการวางแผนการบริการ การตลาด การปรับปรุงระบบงานและกระบวนการทำงาน

3.6 ใบรับรอง (Certificate) หมายถึง เอกสารที่ออกโดยหน่วยรับรอง (Certification Body) ที่ได้รับการรับรองระบบงานจากสถาบันรับรองระบบงานของประเทศ (Nation Accreditation Council, NAC) หรือสถาบันรับรองระบบ (Accreditation Body) ภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วมของ IAF (International Accreditation Forum)

3.7 ผู้มีอำนาจลงนามตามกฎหมาย หมายถึง ผู้มีอำนาจลงนามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4. ข้อกำหนดทั่วไป

4.1 สถานบริการอยู่ช่อมรยนต์ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535¹ หรือ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535² หรือกฎหมายที่บังคับใช้ในแต่ละพื้นที่

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารใบอนุญาตการประกอบกิจการ (เช่น ร.ง. 4, อภ. 2 ฯลฯ)

4.2 สถานบริการอยู่ช่อมรยนต์ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9001³ หรือ มีการจัดวางระบบการบริหารเพื่อประกันคุณภาพ คือ (1) มีกระบวนการจัดการบริหาร (2) มีการจัดการกระบวนการ และ (3) มีการจัดการกระบวนการตอบสนองข้อร้องเรียนจากลูกค้า

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ใบรับรองมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9001 หรือ
2. เอกสารรับรองว่าสถานบริการอยู่ช่อมรยนต์มีการจัดวางระบบการบริหารเพื่อประกันคุณภาพ และต้องผ่านการตรวจพินิจโดยเจ้าหน้าที่โครงการฉลากเขียวว่าเป็นไปตามข้อกำหนดทั่วไปข้อ 4.2

4.3 สถานบริการอยู่ช่อมรยนต์ต้องมีการให้บริการ การขนส่ง และการกำจัดของเสียที่เกิดจากการบริการเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของหน่วยงานราชการ หรือ เป็นสถานบริการอยู่ช่อมรยนต์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001⁴

¹ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

² พระราชบัญญัติโรงงานพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

³ ISO 9001: Quality Managements

⁴ ISO 14001: Environmental Management Systems

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ใบอนุญาตหรือหลักฐานว่ากระบวนการให้บริการซ่อมรถยนต์ การขนส่ง และการกำจัดของเสียที่เกิดจากการบริการซ่อมรถยนต์เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของทางราชการ
2. ใบรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของสถานบริการซ่อมรถยนต์

4.4 สภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานบริการซ่อมรถยนต์ต้องเป็นไปตามกฎกระทรวงแรงงาน ว่าด้วย กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ.2549⁵

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารรับรองว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานบริการซ่อมรถยนต์ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดข้อ 4.4

- 4.5 น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเบรก หรือของเหลวที่ใช้สำหรับรถ อะไหล่รถ ยางรถ ฯลฯ ต้องมีลักษณะคุณภาพเป็นไปตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน หรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือมาตรฐานเฉพาะของผู้ผลิต (Original Equipment Manufacturer, OEM)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายรับรองที่แสดงให้เห็นว่า น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเบรก หรือของเหลวที่ใช้สำหรับรถ อะไหล่รถ ยางรถ ฯลฯ ในสถานบริการซ่อมรถยนต์มีลักษณะและคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนดข้อ 4.5

- 4.6 ห้องส้วมของสถานบริการซ่อมรถยนต์ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535¹ หรือ กฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 หมวดที่ 1 ข้อ 5 (12)

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ห้องส้วมของสถานบริการซ่อมรถยนต์ต้องผ่านการตรวจพินิจโดยเจ้าหน้าที่โครงการฉลากเขียวว่าเป็นไปตามข้อกำหนดทั่วไปข้อ 4.6

⁵ ประกาศกระทรวงแรงงาน กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2549

5. ข้อกำหนดพิเศษ

- 5.1 ลักษณะน้ำทิ้งของสถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง^{2,6} ดังนี้

พารามิเตอร์	ค่ามาตรฐาน
ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH)	ระหว่าง 5.5 ถึง 9.0
สารแขวนลอย (SS)	ไม่มากกว่า 50 มิลลิกรัมต่อลิตร
น้ำมันและไขมัน (Oil & Grease)	ไม่มากกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร
ซีโอดี (COD)	ไม่มากกว่า 120 มิลลิกรัมต่อลิตร

- 5.1.1 กรณีสถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์มีบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น และเคาะพ่นสีต้องส่งผลการทดสอบปริมาณโลหะหนัก⁷ เพิ่ม ดังต่อไปนี้

โลหะหนัก	ค่ามาตรฐาน
แคดเมียม (Cadmium)	ไม่มากกว่า 0.03 มิลลิกรัมต่อลิตร
ตะกั่ว (Lead)	ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร
โครเมียม (Chromium) <ul style="list-style-type: none"> ■ โครเมียมชนิดเฮกซะวาเลนต์ (Hexavalent Chromium) ■ โครเมียมชนิดไตรวาเลนต์ (Trivalent Chromium) 	ไม่มากกว่า 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่มากกว่า 0.75 มิลลิกรัมต่อลิตร
นิกเกิล (Nickel)	ไม่มากกว่า 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
ทองแดง (Copper)	ไม่มากกว่า 2.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
สังกะสี (Zinc)	ไม่มากกว่า 5.0 มิลลิกรัมต่อลิตร
แมงกานีส (Manganese)	ไม่มากกว่า 5.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นผลการทดสอบลักษณะน้ำทิ้งของสถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดทั่วไปข้อ 5.1 ในกรณีที่สถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์ที่มีบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น และเคาะพ่นสีต้องยื่นผลการทดสอบปริมาณโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดข้อ 5.1.1

- 5.2 มีวิธีการจัดเก็บถังกักภายในพื้นที่สถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์อย่างปลอดภัยเป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง

⁶ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2539) เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรม

⁷ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ.2539

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารแผนการปฏิบัติการจัดเก็บถังก๊าซว่าเป็นไปตามข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.2 พร้อมรูปถ่ายพื้นที่จัดเก็บถังก๊าซ และต้องผ่านการตรวจพินิจโดยเจ้าหน้าที่โครงการฉลากเขียว

- 5.3 มีแผนปฏิบัติการหรือแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินกรณีน้ำมันรั่วไหลและไฟไหม้ และมีการฝึกปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารแสดงแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินไฟไหม้ในสถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์ และมีการฝึกปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- 5.4 หากสถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์มีการใช้สารเคมี และน้ำกรดสำหรับเติมแบตเตอรี่รถยนต์ จะต้องมีความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีและน้ำกรด การปฏิบัติงาน และการจัดการแบตเตอรี่ใช้แล้ว ให้เป็นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น พรบ วัตถุอันตราย

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารแสดงมาตรการความปลอดภัยในการจัดเก็บน้ำกรด การปฏิบัติงาน และการกำจัดน้ำกรดที่ไม่ใช้แล้ว ตามข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.4

- 5.5 มีมาตรการในการกำจัดซากและคัดแยกของเสียที่เกิดจากการให้บริการซ่อมรถยนต์ เช่น น้ำมันหล่อลื่น อะไหล่ ยางรถยนต์ ฯลฯ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารแสดงมาตรการกำจัดซากและของเสียที่เกิดจากการให้บริการซ่อมรถยนต์ตามข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.5(เช่น สก.1, สก.2 ฯลฯ)

- 5.6 ต้องไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญ ย้อนหลัง 1 ปี นับจากวันที่ยื่นขอการรับรองฉลากเขียว

เอกสารที่ใช้ประกอบการยื่นขอรับการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหนังสือรับรองว่า สถานบริการอู่ซ่อมรถยนต์ไม่ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญตามข้อกำหนดพิเศษข้อ 5.6

6. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทดสอบและหนังสือรับรอง

6.1 การทดสอบ

6.1.1 ห้องปฏิบัติการต้องเป็นดังนี้

เป็นห้องปฏิบัติการของราชการ หรือห้องปฏิบัติการภายใต้กำกับของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 (และที่

แก้ไขเพิ่มเติม) หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐานเลขที่ มอก. 17025 หรือ ISO/IEC 17025

6.1.2 ผลการทดสอบ

6.1.2.1 รายงานผลการทดสอบตามวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว

6.1.2.2 กรณีผู้ยื่นคำขอประสงค์ยื่นรายงานผลการทดสอบตามวิธีทดสอบอื่นที่เทียบเท่ากับวิธีที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้แนบมาพร้อมกับผลการทดสอบ

- 1) เอกสารลงนามรับรองจากห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นขอว่าวิธีทดสอบเทียบเท่ากับมาตรฐานวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว
- 2) เอกสารแสดงการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของวิธี (Method Validation) ที่ผู้ยื่นคำขอใช้ทดสอบผลิตภัณฑ์กับวิธีทดสอบที่ระบุในข้อกำหนดฉลากเขียว

6.1.2.3 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

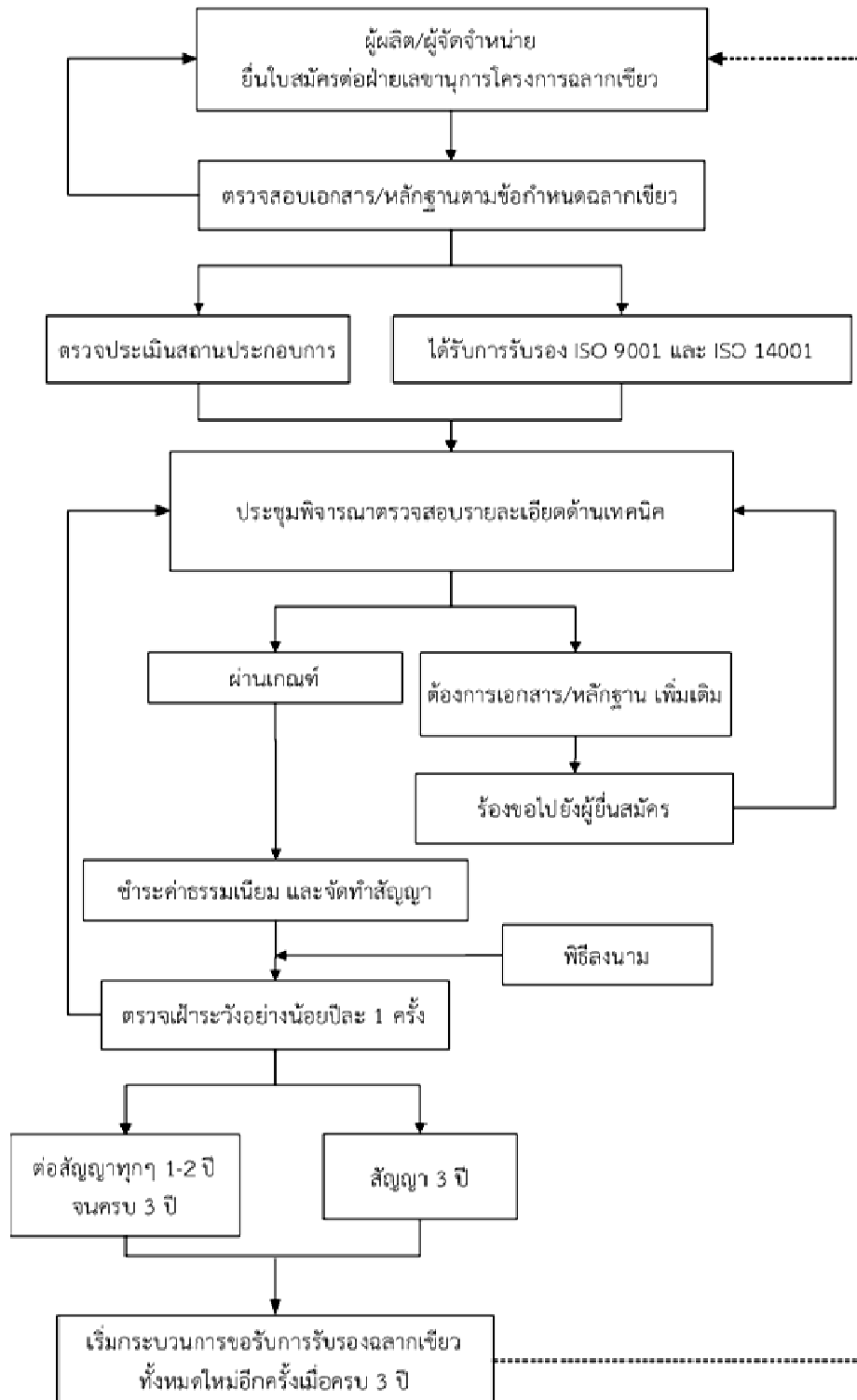
6.2 หนังสือรับรองว่าเป็นไปตามข้อกำหนดฉลากเขียว

6.2.1 ต้องมีอายุไม่เกิน 1 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรองเครื่องหมายฉลากเขียว

6.2.2 ต้องลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามตามกฎหมายและประทับตราสำคัญ (ถ้ามี)

ภาคผนวก

1. สรุปขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว



รูปที่ 1 ขั้นตอนการให้การรับรองฉลากเขียว

2. ผลกระทบของบริการอุ้มน้ำมันต่อสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของสถานบริการอุ้มน้ำมัน (Life Cycle Consideration) สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ก่อนให้บริการ ขณะให้บริการ หลังการให้บริการ สำหรับสถานบริการอุ้มน้ำมัน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่นำมาพิจารณาออกข้อกำหนด จะอยู่ในช่วงก่อนการให้บริการ ขณะให้บริการ หลังการให้บริการ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลกระทบของสถานบริการอุ้มน้ำมันต่อสิ่งแวดล้อม

หัวข้อทางสิ่งแวดล้อม (environmental aspect)	วัฏจักรชีวิตของสถานบริการอุ้มน้ำมัน		
	ก่อนให้บริการ	ขณะให้บริการ	หลังการให้บริการ
การใช้ทรัพยากร (resource use) เช่น			
- วัตถุดิบ	×	×	×
- พลังงาน	×	○ ²	×
- น้ำ	×	○ ³	×
การเกิดวัตถุพิษ (hazardous substance)	● ¹	● ⁴	● ⁷
การปล่อยสารมลพิษ (emission/release of pollutant into)			
- อากาศ	○ ¹	● ⁵	○ ⁸
- น้ำ	○ ¹	○ ⁶	● ⁹
- ดิน	○ ¹	○ ⁶	● ⁸
ผลกระทบอื่นๆ (Other impacts)			
- เสียง	×	●	×
- กลิ่น	×	○	×
- แสง	×	○	×
- ความร้อน	×	○	×
ขยะมูลฝอย/ของเสีย (waste)	×	×	● ^{10,11,12,13}
ความเหมาะสมสำหรับการใช้ (fitness for use)	● **	○**	
ความปลอดภัย (safety)	● *	● *	

หมายเหตุ พื้นที่สีเทาในตารางไม่นำมาพิจารณาในการออกข้อกำหนด

● มีผลกระทบ ต้องพิจารณาในการออกข้อกำหนด

○ มีผลกระทบ แต่ไม่รวมอยู่ในข้อกำหนด

× ไม่เกี่ยวข้อง

* มีข้อบังคับตามพระราชบัญญัติโรงงาน และกระทรวงอุตสาหกรรม

** ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน, พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

1 น้ำมัน น้ำยาและสารเคมีเกิดการรั่วไหล

2 พลังงานไฟฟ้า 3 น้ำ

4 น้ำมัน น้ำยา สี และสารเคมีเกิดการรั่วไหลและจากการปฏิบัติงาน

5 น้ำมัน น้ำยา สี และสารเคมีมีการระเหยออก

6 น้ำมัน น้ำยา สี และสารเคมีใช้แล้ว

7 น้ำมันหล่อใช้แล้ว

8 อุบัติเหตุจากการรั่วไหลถึงน้ำมันที่เก็บน้ำมันใช้แล้วเพื่อรอการกำจัด

9 น้ำเสียที่เกิดจากการทำความสะอาด

10 บรรจุก้นท์

11 บรรจุก้นท์ปนเปื้อนน้ำมัน น้ำยา สีและสารเคมีใช้แล้ว

12 ใส่กรองน้ำมัน เศษผ้า เศษยาง

13 ผ้าเบรกใช้แล้ว, ยางเก่า

2.1 ก่อนการให้บริการ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริการอุ้มน้ำมันในช่วงก่อนการให้บริการจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ การเก็บรักษาของเหลวที่ใช้ในรถ สี สารเคมี ฯลฯ ซึ่งหากมีการเก็บรักษาไม่ถูกต้องอาจเกิดการรั่วไหลและปนเปื้อนไปยังดินและน้ำใต้ดินได้ นอกจากนี้ถังบรรจุก้นท์เก็บรักษาของเหลวและสารเคมีที่ใช้ในรถจะต้องมีฝาปิดมิดชิดและจัดเก็บในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

2.2 ขณะให้บริการ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริการอยู่ซ่อมรถยนต์ในช่วงขณะให้บริการจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในสถานบริการอยู่ซ่อมรถยนต์ครอบคลุมกิจกรรม ได้แก่ การซ่อมตัวถัง การซ่อมเครื่องยนต์ การซ่อมช่วงล่าง การพ่นสี การเปลี่ยนน้ำยา การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น การเปลี่ยนอะไหล่ การเปลี่ยนแบตเตอรี่ และการล้างทำความสะอาดยานยนต์ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษ ได้แก่ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง กากของเสียอันตราย ฯลฯ หากไม่มีมาตรการควบคุมการปล่อยมลพิษอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบได้

2.3 หลังการให้บริการ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริการอยู่ซ่อมรถยนต์ในช่วงหลังการให้บริการบริการซ่อมรถจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ การจัดเก็บน้ำมันที่ไม่ใช้แล้ว กากของเสียจากอะไหล่ที่เสื่อมสภาพ ขยะจากบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษได้ หากไม่มีมาตรการในการจัดเก็บกากของเสียเหล่านี้อย่างถูกวิธี

เอกสารอ้างอิง

คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับอู่ซ่อมรถที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (The Manual of Green Practices for Automobile Service)

นิพนธ์ สถาปปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของอู่ซ่อม และอู่เคาะพ่นสีรถยนต์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร

ตำราระบบการจัดการมลพิษ กากอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ 2548